

2

EL SECTOR PRIMARI

RESUM

En aquest apartat es realitza l'anàlisi del sector primari balear al llarg de l'any 2019 a partir de les macromagnituds dels sectors agrícola, ramader i pesquer.

L'any 2019 la producció final del sector primari de les Illes Balears representa 249.781.539 euros, dels quals el 86 % provenen del sector agrari i el 14 % corresponen a la producció pesquera. Dins del sector agrari, la producció agrícola aporta un 70 % del valor, i la producció ramadera, el 30 % restant.

La producció agrària final (agricultura i ramaderia) ha constatat el 2019 un descens del 0,04 %. S'aprecia una evolució caracteritzada per l'estabilitat: això sí, lleugerament descendent. El factor principal que determina la manca de rendibilitat de les explotacions agràries balears sobretot és la insularitat, a més de factors com la dimensió o l'orientació productiva, que influeixen però que són determinants per explicar l'enorme diferencial en relació amb la Península.

Pel que fa al sector pesquer, a la producció pesquera final del 2019 s'observa un increment del 2,4 %, una dada que manifesta una tònica diferent, en general més positiva, a partir de la valorització del producte pesquer de les Illes Balears.

2.1.

INTRODUCCIÓ

Per dur a terme l'anàlisi del sector primari balear al llarg de l'any 2019 s'ha partit de les macromagnituds dels sectors agrícola, ramader, pesquer i forestal de les Illes Balears. Les dades estadístiques permeten veure tant l'evolució del sector com la composició de les produccions dels seus components. També s'han pres en consideració les macromagnituds laborals de les activitats primàries i les dades referides a regadius, productes de qualitat, comercialització de fruites i hortalisses comercialitzades a Mercapalma i exportacions del sector primari.

Les dades de les macromagnituds agràries, superfícies agràries i produccions agrícoles i ramaderes han estat elaborades per Estadístiques agràries i pesqueres de Semilla; les estadístiques laborals, per l'Observatori del Treball de les Illes Balears (OTIB), amb dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social; l'estructura de les terres de regadiu s'ha obtingut de l'enquesta de superfícies i rendiments de cultius 2019 del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació; les de comercialització de fruita i hortalissa a Mercapalma han estat elaborades també per Estadístiques agràries i pesqueres de Semilla, a partir de dades de Mercapalma; els quadres sobre exportacions al sector s'han obtingut del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme, elaborades per Estadístiques agràries i pesqueres de Semilla; les dades pesqueres han estat elaborades per Estadístiques agràries i pesqueres de Semilla amb dades de la Direcció General de Pesca. També s'han em-

prat les dades de l'Informe territorial per a l'elaboració del Pla Estratègic de la PAC, redactat per la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

L'any 2019 la producció final del sector primari balear en termes corrents ha representat 242.781.539 euros, dels quals la producció agrària ha significat 207.841.326 euros, el 85,61%; amb 146.310.517 euros de producció agrícola, el 60,26 %, i 61.530.809 euros de producció ramadera, el 25,34 %. La producció pesquera balear s'ha situat en 34.940.213 euros, el 14,39% del total. (Vegeu els quadres I-2.1. i I-2.2. i el gràfic AI-2.1.)

Aquestes dades ens col·loquen davant una evolució caracteritzada per l'estabilitat, amb una lleu baixada de la producció final del sector primari balear, que si el 2018 va representar 242.694.322 euros, ara amb 242.781.539 euros varia un 0,04 %.

La producció agrària davalla un -0,71 % en relació amb el 2018 i la ramadera puja un 0,5 %, per la qual cosa la producció agrària final, que ha estat de 207.841.326 euros el 2019 i de 208.537.899 euros el 2018, en conjunt ha retrocedit un 0,35 %.

El sector pesquer manifesta una tònica diferent, en general més positiva, ja que el 2018 es va obtenir una producció pesquera final de 34.120.422 euros i el 2019 ha estat de 34.940.213 euros, amb un increment interanual del 2,4 %, quan el 2018 ja havia crescut un altre 13 %. La renda pesquera s'ha situat el 2019 en 11.483.627 euros, quan l'any anterior va ser de 10.564.425 euros, amb una pujada del 8,7 %. (Vegeu el quadre I-2.2.)

QUADRE I-2.1. PRODUCCIÓ AGRÀRIA (EUROS CORRENTS) (2019)

	Total
Producció agrícola final	146.310.517
Producció ramadera final	61.530.809
Total producció agrària	207.841.326
Despeses fora del sector*	99.903.847
VAB a preus de mercat	107.937.479
Subvencions	56.299.374
Imposts lligats a la producció*	18.432.884
VAB a cost dels factors	145.803.969
Amortitzacions*	43.342.955
Renda agrària	102.461.014

Font: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA

* Estimats a partir de dades estructurals.

QUADRE I-2.2. PRODUCCIÓ PESQUERA (EUROS CORRENTS) (2019)

	Total
Total espècies pescades	19.605.084
Total espècies criades en aqüicultura	15.335.129
Producció pesquera final	34.940.213
Despeses fora del sector*	21.707.646
VAB a preus de mercat	13.232.567
Subvencions	1.085.730
Imposts lligats a la producció*	114.739
VAB a cost dels factors	14.203.558
Amortitzacions*	2.719.931
Renda pesquera	11.483.627

Font: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA

* Estimats a partir de dades estructurals.

2.2.

ELS RECURSOS HUMANS EN EL SECTOR PRIMARI

Al llarg del 2019, les xifres d'ocupats en el conjunt d'activitats primàries, amb dades de l'afiliació a la Seguretat Social de tots els règims, han estat de 6.461 persones el primer trimestre (amb una caiguda del 0,4 % respecte al 2018); 6.995 el segon trimestre (amb una caiguda de l'1,3 % respecte al 2018); 7.021 el tercer trimestre (amb una caiguda de l'1,2 %) i 6.388 el quart trimestre (amb una baixada del 0,3 %). (Vegeu el quadre IA-2.1.) L'evolució és lleugerament negativa, amb una evolució diferent respecte als índexs generals de l'afiliació a la Seguretat Social a les Illes Balears, que observen variacions interanuals positives. (Vegeu el quadre IA-2.1.)

L'atur registrat en el sector primari l'any 2019 és menor que l'any anterior, amb un descens de l'11,19 % el primer trimestre, i minves del 3,96 %, 4,43 % i 1,44 % els altres trimestres. (Vegeu el quadre IA-2.1.)

Els afiliats estrangers inscrits al règim general de la Seguretat Social en agricultura, ramaderia, caça i silvicultura i pesca a les Illes Balears l'any 2019 han estat 217, el 18,9 % del total, mentre que els afiliats estatals han estat 932, el 81,1 %, apuntant cap a un progressiu increment percentual dels ocupats no estrangers que ja s'havia observat l'any 2018. (Vegeu el quadre IA-2.2.)

Per explicar l'evolució de l'estructura ocupacional del camp balear s'ha de considerar que mentre la renda per UTA (unitat de treball a l'any) a les Balears és de 19.640 euros

i al conjunt de l'Estat és de 36.387 euros, un fet diferenciador que converteix la imensa majoria dels professionals del camp balear en veritables marginats econòmics i fa que sigui difícil resistir les ofertes més avantatjoses d'altres sectors econòmics.

2.3.

EL SUBSECTOR AGRARI

2.3.1. ELS TRETS GENERALS

La producció agrícola de l'any 2019 té un valor de 146.310.517 euros i baixa un 0,71 % respecte a la del 2018, que va ser de 147.349.338 euros. Es constata, en el quadre d'estabilització apuntat anteriorment, una desacceleració de la caiguda del valor de la producció agrícola respecte al 2018 (-4 %) i 2017 (-6,5). (Vegeu el quadre I-2.3.) La producció final ramadera va ser de 61.530.809 euros i representa un increment del 0,50 % respecte a l'any anterior, que fou de 61.224.561 euros, continuant amb una lleugera tendència ascendent (el 2018 havia pujat un 1 % sobre el 2017).

Les despeses fora del sector foren de 99.903.847 euros i el valor afegit brut (VAB) a preus de mercat fou de 107.937.479 euros. Com que les subvencions representaren 56.299.374 euros i els impostos lligats a la producció 18.432.884 euros, el VAB a cost dels factors va ser de 145.803.969 euros, que, descomptades les amortitzacions per valor de 43.342.955 euros, situen la renda agrària en 102.461.014 euros. (Vegeu el quadre I-2.1.) Atenent que la renda agrària del 2018 va ser de

104.993.300 euros, això representa una davallada d'un 2,41 %, motivada sobretot pel descens de les subvencions i la menor producció final agrària. Cal tenir en compte que la renda agrària del 2010 va ser de 122.529.077 euros, una dada que permet copsar la pèrdua de renda patida pels agricultors balears els darrers deu anys.

L'import mitjà del pagament bàsic de la PAC per beneficiari a les Balears és de 2.478,39 euros, mentre que al conjunt de l'Estat és de 4.010,50 euros. L'import mitjà del pagament bàsic per hectàrea a les Balears és de 117,58 euros, mentre que la mitjana estatal és de 144,32 euros. Aquests i altres factors, determinats sobretot per la insularitat, expliquen l'escàs valor de les subvencions en relació amb la situació general a l'Estat espanyol i a la Unió Europea i es converteixen en factors que augmenten la manca de competitivitat del camp balear.

La renda agrària per UTA a les Illes Balears només arriba al 54 % del total peninsular. El factor principal que determina la manca de rendibilitat de les explotacions agràries balears és, sobretot, la insularitat, a més de factors com la dimensió o l'orientació productiva, que influeixen però que són determinants per explicar l'enorme diferencial en relació amb la Península.

El fet que un agricultor balear rebi pel seu treball la meitat de la renda que rep un agricultor peninsular explica la gravetat d'una situació de la qual deriven altres aspectes negatius com l'elevada edat dels pagesos, la manca d'incorporació de joves o la manca d'innovació.

2.3.2. L'AGRICULTURA

La superfície conreada el 2019 a les Illes Balears és de 143.769 hectàrees, fet que representa un increment de 1.262 hectàrees en relació amb el 2018, quan foren 142.527 hectàrees. Això manifesta una pujada del 0,87 %. Aquesta superfície conreada es distribueix en 41.526 hectàrees de cereals (42.825 ha el 2018), 3.320 hectàrees de llegums (3.391 ha el 2018), 41.826 hectàrees de farratges (39.188 ha el 2018), 1.613 hectàrees de tubercles (1.687 ha el 2018), 2.273 hectàrees d'hortalisses (2.209 ha el 2018), 2.130 hectàrees de cítrics (2.130 ha el 2018), 989 hectàrees de fruiters (989 ha el 2018), 39.272 hectàrees de fruiters en extensiu (39.272 ha el 2018), 8.524 hectàrees d'oliveres (8.524 ha el 2018), 2.287 hectàrees de vinya (2.294 ha el 2018) i 9 hectàrees d'altres conreus (18 ha el 2018). (Vegeu el quadre IA-2.3.)

QUADRE I-2.3. EVOLUCIÓ DE LA PRODUCCIÓ AGRÀRIA (2018-2019)

	2019 (euros corrents)	2018 (euros corrents)	Variació corrent 18/19	2018 (euros constants)	Variació real 18/19	Deflactor
Producció agrícola final	146.310.517	147.349.338	-0,7%	135.312.938	-8%	1,09
Producció ramadera final	61.530.809	61.224.561	0,5%	59.449.916	-3%	1,03
Total producció agrària	207.841.326	208.573.899	-0,4%	194.762.854	-7%	1,07

Font: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA

Tres conreus ocupen el 85 % de la superfície balear de conradís: els cereals i els farratges, amb un 29 % respectivament, i els fruiters en extensiu, amb un 27 %. La resta de conreus ocupen el 16 %, destacant l'olivar, amb un 6 %. Els llegums, amb un 2 %; els tubercles, amb un 1 %; les hortalisses, amb un 2 %; els cítrics, amb un 1 %; els fruiters, amb un 1 %, i la vinya, amb un 2 %, completen el mosaic de conreus que caracteritza el paisatge balear. (Vegeu el quadre IA-2.10. i el gràfic IA-2.3.)

La superfície regada a les Illes Balears l'any 2019 és de 21.276 hectàrees. D'aquesta superfície, 11.653 hectàrees, el 55 %, es varen regar amb rec localitzat; 5.971 hectàrees, el 28 %, es regaren per aspersió; 2.457 hectàrees, el 12 %, es regaren per gravetat, i 1.196 hectàrees, el 6 %, es regaren amb rec automotriu. (Vegeu el quadre IA-2.2.) La realitat del regadiu balear està marcada per una tendència accelerada cap a la reducció, ja que només en el període 2006-2016 el regadiu va disminuir un 19 %, mentre que a tot l'Estat es va incrementar en un 3 %.

Si ens centram a analitzar els valors de les produccions agrícoles a les Illes Balears, es constata que el conreu més important, pel que fa a la producció final agrícola, és el de les hortalisses, amb 42.475.142 euros, que representen el 29,03 % de la producció, amb un increment del seu pes relatiu en relació amb el 2018, quan només representaven el 24,97 %. En segon lloc hi ha la producció de vi, amb un valor de 35.132.848 euros, el 24,01 %. Els segueixen les patates, amb una producció final de 19.106.161 euros, el 13,05 %; els farratges, 11.849.244 euros, el 8,09 %; els fruiters

en extensiu, amb 11.448.024 euros, el 7,82 %; els cereals, amb 9.299.515 euros, el 6,35 %; les flors, amb 6.534.459 euros, el 4,46 %; els cítrics, amb 5.008.584 euros, el 3,42 %; l'oli d'oliva, amb 3.388.130 euros, un 2,31 %; els fruiters no cítrics, amb 1.110.652 euros, un 0,75 %; els llegums, amb 404.781 euros, un 0,27 %: el raïm, amb 378.411 euros, el 0,25 %, i les olives, amb 156.400 euros, el 0,10 %. (Vegeu el quadre I-2.6.)

L'evolució de la producció agrícola 2019-2018 en euros corrents ha estat lleugerament negativa, amb una reducció de l'1 %: 146.310.517 euros el 2019 per 147.349.338 euros el 2018. Les olives (28 %), l'oli d'oliva (143 %), les hortalisses (15 %) i els tubercles (6 %) són les úniques produccions amb una evolució positiva. A l'altre extrem, el dels descensos, destaquen els fruiters en extensiu (-30 %), els llegums (-24 %), els farratges (-10 %), les flors i plantes ornamentals (-11 %), el raïm de taula (-17 %) i els cítrics (-10 %). La producció de vi davalla un 1 %.

En relació amb el 2018, s'observa que les hortalisses, amb un 4,06 % més, i l'oli d'oliva, amb un 1,38 %, són les dues produccions que augmenten d'una manera més significativa el seu pes específic dins la producció agrícola final balear. (Vegeu el quadre I-2.5.)

Les hortalisses, amb un 2 % de les superfícies conreades, representen el 29,03 % del valor generat. La vinya, amb un altre 2 % de la superfície conreada, significa el 24,01 %. Els tubercles, amb l'1 %, són el 13,05 %. Per tant, és molt visible que només el 5 % de la superfície conrada balear

aporta el 66,09% de la producció final agrícola, amb una evolució amb tendència a incrementar aquest percentatge, ja que aquests tres conreus el 2018 només representaven el 61,28%. (Vegeu els quadres [IA-2.10.](#) i [IA-2.4.](#))

I a la inversa, els cereals, amb el 29% de la superfície conreada, només representen el 6,35% del valor de la producció; els conreus farratgers, amb el 29%, són el 8,09% de la producció final agrícola, i els fruiters en extensiu, amb el 27% de la superfície conreada, aporten el 7,82%. Això significa que el 85% de la superfície conrada només aporta el 22,26% de la producció final agrícola. (Vegeu els quadres [IA-2.10.](#) i [IA-2.4.](#)) Amb tot, no es pot menystenir l'aportació dels conreus herbacis (cereals i farratgers) al sosteniment de la producció ramadera insular.

Pel que fa a l'evolució de les diferents produccions agrícoles en relació amb l'any 2018, es constata un increment de les olives del 28%, de les hortalisses del 15%, dels tubercles del 6% i de l'oli d'oliva d'un 143%, amb valors calculats en euros corrents. La resta de produccions davallen, sobretot els fruiters en extensiu, un 30%; els llegums, un 24%; el raïm, un 17%; les flors, un 11%; els cereals, un 13%; els farratges i els cítrics un 10%. La producció final agrícola, com ja hem dit, ha baixat un 0,70% l'any 2019 respecte al 2018, i l'any 2018 havia baixat un 4% respecte al 2017. (Vegeu el quadre [IA-2.4.](#))

La fruita comercialitzada al Mercapalma el 2019 és de 100.699 tones. D'aquestes, 20.487 tones procedien de les Illes Balears, mentre que el volum de la fruita procedent

del conjunt de l'Estat espanyol era de 91.943 tones. Per tant, la fruita d'origen balear representa l'any 2019 el 20% del total, un percentatge igual al de 2018. (Vegeu el quadre [IA-2.5.](#))

La comercialització d'hortalisses a Mercapalma el 2019 és de 99.143 tones, de les quals 36.199 tones, el 37% del total, eren d'origen balear, amb un increment percentual de l'1% en relació amb el 2018 i sent l'origen de les hortalisses més important, seguit del País Valencià, amb un 31%. (Vegeu el quadre [IA-2.6.](#))

2.3.3. LA RAMADERIA

La producció ramadera final el 2019 és de 61.530.809 euros. Com que l'any 2018 va ser de 61.224.563 euros, en euros corrents, hi ha hagut un increment de 306.246 euros, la qual cosa representa un 0,50%. La producció càrnia ha estat de 26.271.186 euros, amb un lleuger descens del 0,3% respecte al 2018, que havia estat de 26.345.320 euros. Les vendes fora de les Balears han representat 2.345.045 euros, quan el 2018 foren d'1.780.330 euros, un increment percentual del 31,71%. La producció de llet ha reportat 25.185.880 euros, mentre que el 2018 va ser de 24.433.606 euros i s'incrementa un 3%. Els ous han representat un valor de 6.283.883 euros i el 2018 fou de 7.161.287 euros, amb una davallada del 12,25%. La mel i la cera han significat 1.444.816 euros i el 2018 foren 1.504.020, una minva del 4%. (Vegeu els quadres [I-2.8.](#), [IA-2.7](#) i [IA-2.8.](#))

QUADRE I-2.4. EVOLUCIÓ DE LA PRODUCCIÓ PESQUERA (2018-2019)

	2019 (euros corrents)	2018 (euros corrents)	Variació corrent 18/19	2018 (euros constants)	Variació real 18/19	Deflactor
Total espècies pescades	19.605.084	20.888.200	-6%	19.134.563	-8%	1,09
Total espècies criades en aqüicultura	15.335.129	13.232.222	16%	11.483.160	-13%	1,15
Producció pesquera final	34.940.213	34.120.422	2,4%	30.617.724	-10%	1,11

Font: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA

QUADRE I-2.5. PRODUCCIÓ AGRÍCOLA A LES ILLES BALEARS (2019)

	Sup. en plantació regular (ha)	Sup. en producció (ha)	Producció (tones)	"Producció final (euros)"
Cereals		41.526	46.210	9.299.515
Llegums		3.320	1.484	404.781
Farratges		41.826	462.059	11.849.244
Tubercles		1.613	50.375	19.106.161
Flors		11		6.534.459
Hortalisses		2.273	56.212	42.475.142
Cítrics	2.130	1.739	11.745	5.008.584
Fruiters no cítrics	989	396	1.315	1.110.652
Fruiters en extensiu	39.272	30.266	14.278	11.448.024
Olives	8.524	5.447	4.525	156.400
Oli d'oliva			626	3.388.130
Raïm	2.287	1.886	9.953	378.411
Altres cultius		9	10	18.166
			hl	Euros
Vi			60.193	35.132.848
Total producció agrícola				146.310.517

Font: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA

QUADRE I-2.6. EVOLUCIÓ DE LA PRODUCCIÓ AGRÍCOLA (2018-2019)

	2019 (euros corrents)	2018 (euros corrents)	% de variació corrent 18/19	2018 (euros constants)	% de variació real 18/19
Cereals	9.299.515	10.741.584	-13%	8.662.205	-19%
Llegums	404.781	534.095	-24%	368.243	-31%
Farratges	11.849.244	13.167.894	-10%	10.506.205	-20%
Tubercles	19.106.161	17.995.342	6%	18.179.047	1%
Flors	6.534.459	7.316.380	-11%	6.402.705	-12%

continua

	2019 (euros corrents)	2018 (euros corrents)	% de variació corrent 18/19	2018 (euros constants)	% de variació real 18/19
Hortalisses	42.475.142	37.033.505	15%	38.035.132	3%
Cítrics	5.008.584	5.564.703	-10%	5.251.661	-6%
Fruiters no cítrics	1.110.652	1.112.563	-0,2%	912.195	-18%
Fruiters en extensiu	11.448.024	16.394.151	-30%	9.740.833	-41%
Olives	156.400	121.900	28%	156.400	28%
Oli d'oliva	3.388.130	1.394.806	143%	2.833.508	103%
Raïm	378.411	453.358	-17%	525.752	16%
Altres cultius	18.166	39.524	-54%	24.953	-37%
Vi	35.132.848	35.479.535	-1%	33.714.099	-5%
Total producció agrícola	146.310.517	147.349.338	-0,7%	135.312.938	-8%

Font: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA

El vacum de llet balear és el més extensiu de l'Estat espanyol, amb 99 hectàrees per explotació, la qual cosa permet copsar el considerable valor territorial d'aquest subsector. Malgrat tot, l'any 2019 s'ha verificat un abandonament important de les vaqueries, que minven un 18 %.

La carn de porcí, amb 3.489 tones en canal i un valor de 9.025.388 euros, el 2019 representa el principal component econòmic de les produccions càrnies. El boví, amb 2.022,4 tones en canal, reporta 8.346.049 euros, i l'oví, amb 1.533,9 tones, significa 8.653.662 euros. Les altres carns han tingut una presència molt reduïda: aus, 246,6 tones i 404.833 euros; caprí, 37,0 tones i 184.430 euros; conills, 2,3 tones i 8.613 euros, i equí 0,2 tones i 331 euros. Totes les produccions ramaderes han davallat respecte al 2017, a excepció de la carn porcina, que s'ha incrementat un 11,91 %. (Vegeu els quadres I-2.7., I-2.8., IA-2.7. i IA-2.8.)

Respecte als productes ramaders no carnis, el 2019 s'han produït 68.485.316 litres de llet a les Illes Balears, que han reportat 25.185.880 euros. D'aquests litres, 67.916.252 són de llet de vaca, amb 24.680.766 euros; 143.666 litres de llet d'ovella i 122.874 euros, i 425.398 litres de llet de cabra i 382.240 euros. En relació amb el 2018, la producció làctia ha tingut un increment, en valor, de 752.274, el 3,07 %, amb un increment del 36,74 % de la producció de llet de cabra; del 4,05 % de la llet d'ovella, i del 2,68 % de la llet de vaca. (Vegeu els quadres I-2.7., I-2.8., IA-2.7. i IA-2.8.)

Cal tenir en compte que a l'agricultura i ramaderia de les Balears hi ha una diferència de rendibilitat important en relació amb la Península, determinada no només pels sobrecostos de la insularitat, sinó també perquè la formació dels preus agraris està condicionada per la limitació del mercat i pel caràcter poc transparent dels mer-

cats insulars, fets que acaben forçant els preus a la baixa. Durant l'any 2019, a tall d'exemple, els preus de la carn d'oví foren un 17,18 inferiors als de la Península, mentre que el cost dels pinsos composts va ser un 64,6 % superior a l'existent a la Península.

La producció d'ous el 2019 descendeix, amb una comercialització de 6.711 milers de dotzenes i 6.283.883 euros, cosa que representa, en relació amb el 2018, una reducció del 35,67 %. (Vegeu els quadres I-2.7., I-2.8., IA-2.7. i IA-2.8.)

La mel, amb 121.433 quilos elaborats i 1.418.285 euros, amb una davallada del 4 %, i la cera, amb 3.164 quilos i 26.531 euros, amb una baixada del 0,4 %, completen les produccions ramaderes, amb la qual cosa la suma de les dues produccions apícoles sumen 1.444.816 euros. (Vegeu els quadres I-2.7., I-2.8., IA-2.7. i IA-2.8.)

2.3.4. LES PRODUCCIONS DE QUALITAT

L'any 2019 els productes emparats per denominacions d'origen protegides (DOP), denominacions genèriques (DG) o indicacions geogràfiques protegides (IGP) representen un valor de comercialització de 54.600.880 euros, amb un increment del 4,51 % respecte al 2018. (Vegeu el quadre IA-2.9.)

Els vins amb DO o amb la qualificació de «vins de la terra» comercialitzats el 2019 suposen 34.954 euros, amb un descens del 3,6 % sobre l'any anterior. (Vegeu el quadre IA-2.9.)

Les begudes espirituoses mostren una variació positiva de l'1,80 % entre el 2019 i el 2018, gràcies a l'increment de la DG Herbes de Mallorca, que va obtenir un valor comercial de 8.980 euros, amb una pujada del 8,1 %. (Vegeu el quadre IA-2.9.)

QUADRE I-2.7. PRODUCCIÓ RAMADERA A LES ILLES BALEARS (2019)

		CARN		
		Euros constants 2016	% var. prod. 16-17	Euros corrents 2016
Carn	Boví	2.022,4	3.507,3	8.346.049
	Oví	1.533,9	3.315,9	8.301.543
	Caprí	37,0	77,2	184.430
	Porcí	3.489,0	4.361,3	9.025.388
	Equí	0,2	0,34	331
	Aviram	246,6	353,4	404.833
	Conills	2,3	4,7	8.613
	Total carn	7.331,4	11.620,1	26.271.186

continua

CARN				
		Euros constants 2016	% var. prod. 16-17	Euros corrents 2016
VENDES FORA DE LES BALEARS				
Vendes			Unitats	Euros
	Boví		1.145	698.800
	Oví		9.107	243.393
	Porcí		26.929	1.400.656
	Aviram		5.230	2.197
	Total vendes		42.411	2.345.045
PRODUCTES RAMADERS				
Llet			Litres	Euros
	De vaca		67.916.252	24.680.766
	D'ovella		143.666	122.874
	De cabra		425.398	382.240
Total llet		68.485.316	25.185.880	
Ous			Milers de dotzenes	Euros
	Total ous		6.711	6.283.883
Mel i cera			kg	Euros
	Mel		121.433	1.418.285
	Cera		3.164	26.531
Total mel i cera		124.597	1.444.816	
Total productes ramaders				32.914.579
Producció ramadera final				61.530.809

Font: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA

QUADRE I-2.8. EVOLUCIÓ DE LA PRODUCCIÓ RAMADERA (2018-2019)

CARN						
		2019 (euros corrents)	2018 (euros corrents)	% de variació corrent 18/19	2018 (euros constants)	% de variació real 18/19
Carn	Boví	8.346.049	9.013.455	-7%	8.364.384	3%
	Oví	8.301.543	8.653.662	-4%	8.654.896	-2%
	Caprí	184.430	161.912	14%	162.932	-2%
	Porcí	9.025.388	8.064.617	12%	8.426.768	-7%
	Equí	331	488	-32%	445	-95%
	Aviram	404.833	439.123	-8%	497.862	11%
	Conills	8.613	12.062	-29%	12.062	49%
	Total carn	26.271.186	26.345.320	-0,3%	26.119.349	-2%

continua

CARN						
		2019 (euros corrents)	2018 (euros corrents)	% de variació corrent 18/19	2018 (euros constants)	% de variació real 18/19
VENDES FORA DE LES BALEARS						
Vendes	Boví	698.800	517.211	35%	583.915	20%
	Oví	243.393	477.342	-49%	257.589	-6%
	Porcí	1.400.656	778.973	80%	1.196.006	17%
	Aviram	2.197	6.804	-68%	2.262	-3%
	Total vendes	2.345.045	1.780.330	32%	2.039.773	15%
PRODUCTES RAMADERS						
Llet	De vaca	24.680.766	24.035.996	3%	23.758.584	-1%
	D'ovella	122.874	118.091	4%	117.197	-1%
	De cabra	382.240	279.519	37%	319.048	14%
	Total llet	25.185.880	24.433.606	3%	24.194.829	-1%
Ous	Total ous	6.283.883	7.161.287	-12%	6.830.954	-5%
Mel i cera	Mel	1.418.285	1.477.391	-4%	1.491.219	0,9%
	Cera	26.531	26.629	-0,4%	26.873	0,9%
	Total mel i cera	1.444.816	1.504.020	-4%	1.518.092	1%
Total productes ramaders		32.914.579	33.098.914	-1%	32.543.875	-2%
Producció ramadera final		61.530.809	61.224.563	1%	59.449.916	-3%

Font: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA

En el grup dels aliments amb indicació d'origen i qualitat, el 2019 s'ha comercialitzat producció per un valor de 4.262.260 euros, amb un increment respecte al 2018 del 6%. Tot i això, l'oli de Mallorca ha tingut una baixada de comercialització del 25,5%. (Vegeu el quadre IA-2.9.)

2.3.5. LES EXPORTACIONS EN EL SECTOR PRIMARI

El valor total de les exportacions de les Illes Balears en el sector primari el 2019

ha estat de 84.381.000 euros, que en relació amb el 2018, que foren de 73.981.000 euros, representa un increment del 14%. Les dades reflecteixen evolucions positives respecte al 2018 de l'exportació en els productes pesquers; fruites, hortalisses i llegums, preparats alimentaris, begudes i greixos. (Vegeu el quadre I-2.9.) França, amb el 36% del total, i Alemanya, amb l'11%, són les principals destinacions d'aquestes exportacions. (Vegeu el quadre I-2.10.)

QUADRE I-2.9. VALOR DE LES EXPORTACIONS DE LES ILLES BALEARS EN EL SECTOR PRIMARI EN MILERS D'EUROS (2015-2019)

	2015	2016	2017	2018	2019	var 18/19 EXPORT
Productes carnis	4.275	5.413	6.962	6.276	5.643	-10%
Lactis i ous	8.121	8.853	8.260	7.594	6.713	-12%
Productes pesquers	1.228	1.406	2.210	2.592	4.160	61%
Cereals	5	5	16	18	10	-42%
Fruïtes, hortalisses i llegums	37.988	28.401	31.408	32.194	42.610	32%
Sucre, cafè i cacau	1.277	1.629	1.809	1.953	1.457	-25%
Preparats alimentaris	5.558	6.385	7.836	8.250	8.755	6%
Begudes	9.644	10.948	12.424	12.124	12.325	2%
Tabacs	1.424	1.546	1.909	1.595	1.492	-6%
Greixos	539	1.046	772	916	1.044	14%
Llavors i fruits oleaginosos	6	5	227	198	165	-17%
Pinsos animals	18	13	27	16	6	-60%
Total alimentació, begudes i tabac	70.083	65.651	73.862	73.726	84.381	14%
Producció agrícola final	146.310.517	147.349.338	-0,7%	135.312.938	-8%	1,09
Producció ramadera final	61.530.809	61.224.561	0,5%	59.449.916	-3%	1,03
Total producció agrària	207.841.326	208.573.899	-0,4%	194.762.854	-7%	1,07

Font: Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Elaboració: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA

QUADRE I-2.10. DESTINACIÓ DE LES EXPORTACIONS DE LES ILLES BALEARS EN EL SECTOR PRIMARI (2019)

	Milers de euros	%
França	30.415	36%
Alemanya	9.070	11%
Cuba	5.386	6%
Països i territoris no determinats extracom.	5.013	6%
Cap Verd	4.567	5%
Portugal	4.487	5%
Regne Unit	3.856	5%
Polònia	3.250	4%
Suïssa	2.934	3%
República Dominicana	2.932	3%
Dinamarca	2.490	3%
Mèxic	1.826	2%
Itàlia	1.312	2%
Països Baixos	851	1%
República checa	834	1%
La resta de països	5.159	6%
Total	84.381	100%

Font: Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Elaboració: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA

2.4.

LA PESCA

La producció pesquera final balear el 2019 és de 34.940.213 euros. Les despeses fora del sector són de 21.707.646 euros, mentre que el valor afegit a preus de mercat és de 13.232.567 euros; les subvencions, 1.085.730 euros, i els impostos lligats a la producció, 114.739 euros. El VAB al cost dels factors és de 14.203.558 euros, i la renda pesquera, d'11.483.627 euros. (Vegeu el quadre I-2.2.)

En relació amb el 2018, que va ser de 34.120.422 euros, la producció pesquera

final s'ha incrementat en 820.897 euros, un 2,40%. L'increment de la renda pesquera va ser de 919.531 euros i se situa en 11.483.627 euros, un 8,7% més que el 2018 (Vegeu el quadre I-2.4.)

La pesca, amb 2.633.456 quilos i 19.605.084 euros, representa el 56,10% de la producció pesquera final, mentre que l'aqüicultura, amb 15.335.129 euros, representa el 43,89%. La pesca té una variació negativa del 6% en relació amb el 2018 i l'aqüicultura la té positiva del 16%. (Vegeu els quadres I-2.11. i I-2.12.)

Així, doncs, mentre la pesca passa de tenir un valor de 20.888.200 euros el

2018 a un de 19.605.084 euros el 2019 —amb un descens d'1.283.117 euros—; l'aqüicultura passa de 13.232.222 euros a 15.336.129 euros, amb un increment de 2.102.908 euros.

En relació amb les espècies pescades al llarg de l'any 2019, hi ha hagut una reducció de 319.009 kg, ja que s'ha passat de pescar 2.952.465 kg el 2018 a pescar 2.633.456 kg el 2019, fet que representa

una baixada del 10,80 %. El valor obtingut és de 19.605.084 euros el 2019, quan el 2018 fou de 20.857.309 euros. Hi ha un descens del 6 %. (Vegeu el quadre I-2.4.)

El descens més significatiu de les captures és el produït a Formentera, amb una davallada del 66 %, i a Eivissa, amb un 14 %. Menorca i Mallorca han tingut reduccions del 7 % i del 4 %, respectivament. (Vegeu el quadre I-2.13.)

QUADRE I-2.11. EVOLUCIÓ DE LA PRODUCCIÓ PESQUERA (2018-2019)

		2019 (euros corrents)	2018 (euros corrents)	% de variació corrent 18/19	2018 (euros constants)	% de variació real 18/19
Espècies pescades	Crustacis	7.740.642	7.786.154	-1%	7.114.656	-9%
	Mol·lucs	2.448.402	3.054.562	-20%	2.333.086	-24%
	Peixos	9.410.492	10.035.431	-6%	9.682.059	-4%
	Altres espècies	5.548	12.053	-54%	4.763	-60%
	Total espècies pescades	19.605.084	20.888.200	-6%	19.134.563	-8%
Espècies criades en aqüicultura	Aqüicultura marina	15.329.485	13.225.472	16%	11.479.457	-13%
	Aqüicultura continental	5.644	6.750	-16%	3.704	-45%
	Total espècies criades en aqüicultura	15.335.129	13.232.222	16%	11.483.160	-13%
Total producció pesquera		34.940.213	34.120.422	2%	30.617.724	-10%

Font: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA. Elaboració pròpia amb dades de la Direcció General de Pesca

QUADRE I-2.12. PRODUCCIÓ PESQUERA A LES ILLES BALEARS (2019)

		kg	Euros
Espècies pescades	Crustacis	352.084	7.740.642
	Mol·lucs	286.763	2.448.402
	Peixos	1.994.444	9.410.492
	Altres espècies	165	5.548
	Total espècies pescades	2.633.456	19.605.084

continua

		Juvenils (unitats)	kg	Euros
Espècies criades en aqüicultura	Aqüicultura marina	40.681	58.842	15.329.485
	Aqüicultura continental	1.795		5.644
	Total espècies criades en aqüicultura			15.335.129
Total producció pesquera				34.940.213

Font: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA. Elaboració pròpia amb dades de la Direcció General de Pesca

QUADRE I-2.13. ESPÈCIES PESCADES: MOL·LUSCS, CRUSTACIS I PEIXOS A LES BALEARS PER ILLES (2018-2019)

	kg 2018	kg 2019	% de var. de la prod. 18-19	Euros corrents 2018	Euros corrents 2019	% de var. 18/19
Mallorca	2.105.090	2.017.891	-4%	13.249.977	13.270.633	0,2%
Menorca	303.818	281.244	-7%	3.031.820	3.070.645	1%
Eivissa	289.306	248.130	-14%	2.743.180	2.403.071	-12%
Formentera	254.251	86.192	-66%	1.832.332	860.735	-53%
Illes Balears	2.952.465	2.633.456	-11%	20.857.309	19.605.084	-6%

Font: Estadístiques agràries i pesqueres, SEMILLA. Elaboració pròpia amb dades de la Direcció General de Pesca